Korleis lykkast med rensefisk?

Kristoffer Karstensen
Øyvind Mjønerud

E. KARSTENSEN
www.karstensen.no

E. Karstensen Fiskeoppdrett AS

- Erling Karstensen starta verksemda i 1972.
- Er i dag eigd og driven av sonene Nils Tore og Geir Karstensen.
- 2 konsesjonar.
- Samdrift med Marø Havbruk (2 konsesjoner)
- 3 lokaliteter
- Produserer 5000 tonn laks i året

E. KARSTENSEN
www.karstensen.no

Våre lokaliteter

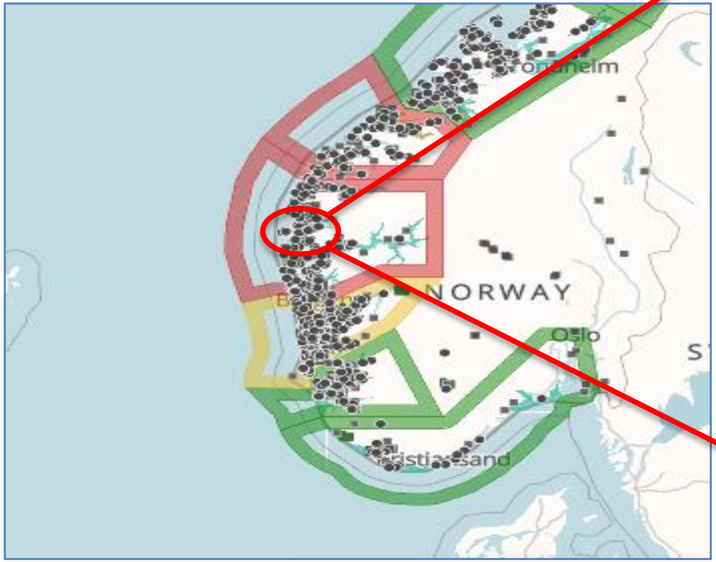

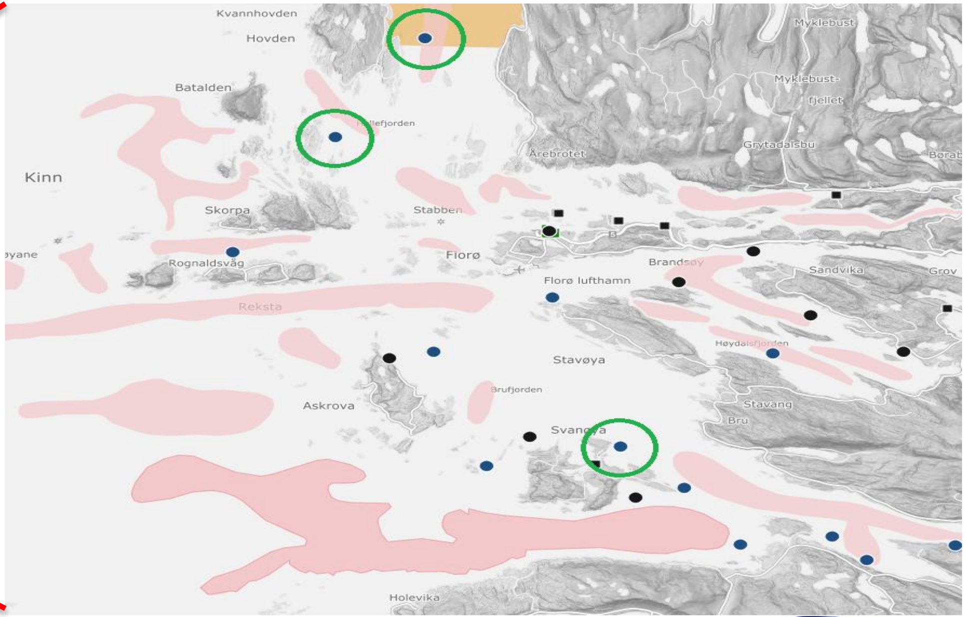

E. KARSTENSEN

www.karstensen.no

Begynte med rensefisk allerede i 1976

Lakseoppdrettar i Batalden brukar små-berggylte for å plukke fisken rein for lus

Erling Karstensen i Batalden er av dei mange som har satsa på oppal av edelfisk. Det ser ut for oss som om han har gjort det på rette måten. Han har starta varsamt opp med rimelege anlegg og får bra overskot når prisane er gode, og held hovudet over vatnet når dei er dårlege.

På ettersommaren eller til hausten får han «slakteferdig» laks og regnboge-aure, og det blir ei spenande tid framover. Korleis blir prisane?

I mirane har han gaande ca. 10.000 regnbogeaure som er mellom 1 kilo og 1.5 kilo, pluss ein stad mellom femten hundre og to tusen laks av noko varierande storleik. Det er ikkje alle som veks like fort, sjølv om dei startar likt. Karstensen sette ut 12.000 regnbogeyngel og 2000 med laks, men 10—20 prosent svinn må ein rekne med. Svinnet kjem på så ymse matar. Det kan vere sjukdom større eller mindre huell, og så greier fuglen å nappe seg ein fisk no og då — trass alle «sikringstiltak».

Hegren er nask etter laksen. — Oddvin Karstensen fortel at han ved eit tilfelle kom til å sjå korleis det gjekk til. Ein hegre kom og sette seg i nota. Han spilte vengene utover nettet og stakk halsen gjennom maskane og strakte seg til han vart «halvanna meter lang», som Karstensen sa. I alle fall har han aldri sett ein så lang hegrehals, og sanneleg kom han opp med ein pen liten tert.

— Kor stor skal fisken vere for den er salsvare?

— Det vanlege er ei foringstid på halvanna til to år, og det kan vere så ymse med vekta, seier Karstensen, og fortel at første gongen han tok opp fekk han laks på 4—5 kilo etter to år og regnbogeaure på opptil 3.6 kilo på halvanna år. I år ser det ut til at fisken på jamnen blir ein god del mindre.

No er det slik at sommaren er den beste vekst-tida og fisken kan kome seg svært mykje. I sunda langs Fanøya samlar straumen opp raudåte i store mengder og den hjelper godt på foringa.

Elles kjem Karstensen stort sett rimeleg til foret. Det blir brukt mykje fiskeavfall som han delvis skaffar til veges sjølv og ein stor del får han med det som driv og fiskar i Batalden. I staden for å hive avfallet på sjøen, så går det på fryseriet til Karstensen. Det har begge partar nyte av. Når det ikkje er sjøver, får dei til gjengeld sette inn linene sine så agnet ikkje blir øydelagt. Den eine tenesta er den andre verd, heiter eit godt og velkjent ord.

Å drive med fiskeoppdrett blir rekna som ei nokså sjansepregа næring. Sjansane er i alle fal store for at det skal gå skeivt. Sjukdom på fisk som går så tett saman, er vel største fåren. Karstensen driv som nemnt eit billeg anlegg. Dessutan er det bra utsikter til å unngå epidemiar på fisken i dei djupe sunda der reine sjøen straumar frisk igjennom.

Dessutan har han funne fram til eit par «triks» for å hjelpe seg mot snyltarar som er nesten uunngåeleg i slike tette kulturar. For ei tid sia fekk han mykje lus på laksen.

Forebyggende metoder vi bruker

- Har lang erfaring med bruk av villfanga leppefisk
- Erfaring med luselaser siden 2015
- Har tatt i bruk undervannslys fra AKVA for å holde fisken djupt i nota.
- Lite erfaring med bruk av rognkjeks

E. KARSTENSEN
www.karstensen.no

Skal du ha god effekt av rensefisken er det mange viktige faktorer:

- Motiverte røktere
- Rikelig med skjul

fø

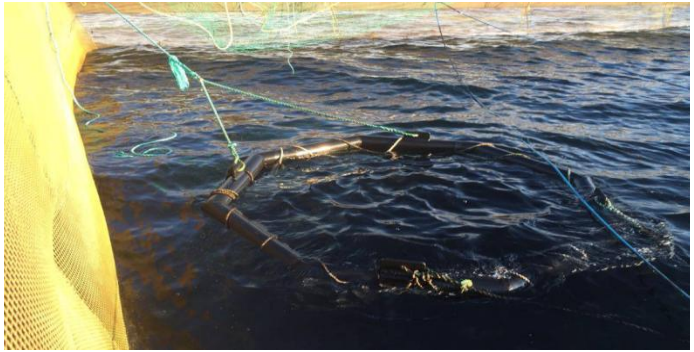

E. KARSTENSEN

www.karstensen.no

Røkting av rensefisk

- Reine skjul
- Halde nøter, og anna utstyr som legger seg groe på reint
- Foring av rensefisk
- Flytting og utfisking

E. KARSTENSEN
www.karstensen.no

Fôring

- Bruker Symbio 12 fra Biomar og Cleansoft fra Skretting
- Foret henger i små «agn» poser ute i merda.
- Forer annen kver dag, alt ettersom appetitten på rensefisken og årstid

E. KARSTENSEN
www.karstensen.no

Flytting av rensefisk

  - Ha den opp i ny merd
  - Utfisking rett etter laksen er satt på svelting(laksen et den minste rensefisken)
  - Sette ut teiner før ein fjernar skjula(Får mykje beire fangst då)
- Sortere ut rensefisk i brønnbåt før behandling

E. KARSTENSEN
www.karstensen.no

Utfordringar

- Problem med leppefisk i liftup
- Villfanga leppefisk er ikkje vaksinert, lett å få sjukdom
- For stor dødlighet
  - Grønngylt har størst dødlighet
  - Bergnebb kommer oftest levende i Lift-up

E. KARSTENSEN
www.karstensen.no

Bruk av laser

- Såg liten effekt på lusetal ved bruk av første generasjons laser.
- Stor forbedring siden starten.
- Har 21 lasernoder innkjøpt mellom 2018 og 2020.
- Bruker laser i alle merder, og oppnår gode resultater.
- Kombinasjon med rensefisk

E. KARSTENSEN
www.karstensen.no

Resultater

- **Grunnsøya**
  - V18 og H19 Ingen behandlinger
- **Langeråa**
  - H18 – Avlusa en gang med releeze, ingen andre behandlinger
- **Marøytåa**
  - H19 - Avlusa en gang med slice, ingen andre behandlinger
  - V20 Ingen behandlinger

Klart kriteriene for unntak fra trafikksystemet på alle lokaliteter i 2019 og 2020. To år sia forrige behandling i brønnbåt.

E. KARSTENSEN

www.karstensen.no

Marøytåa

2020

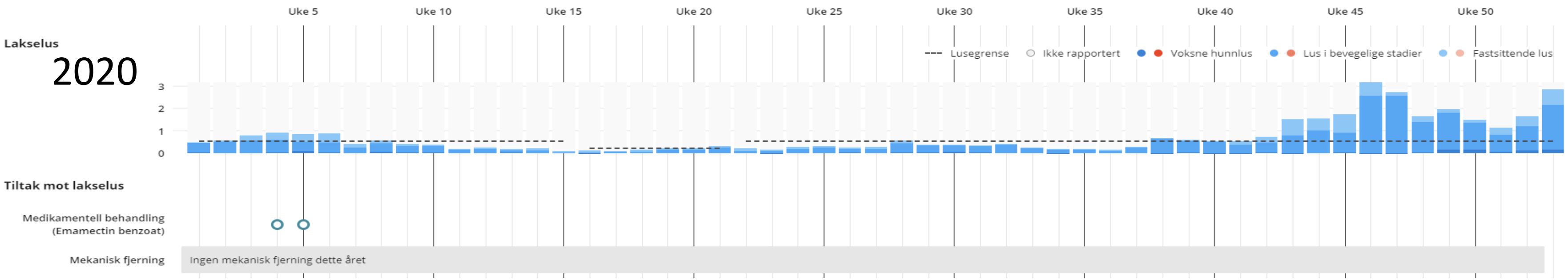

2018

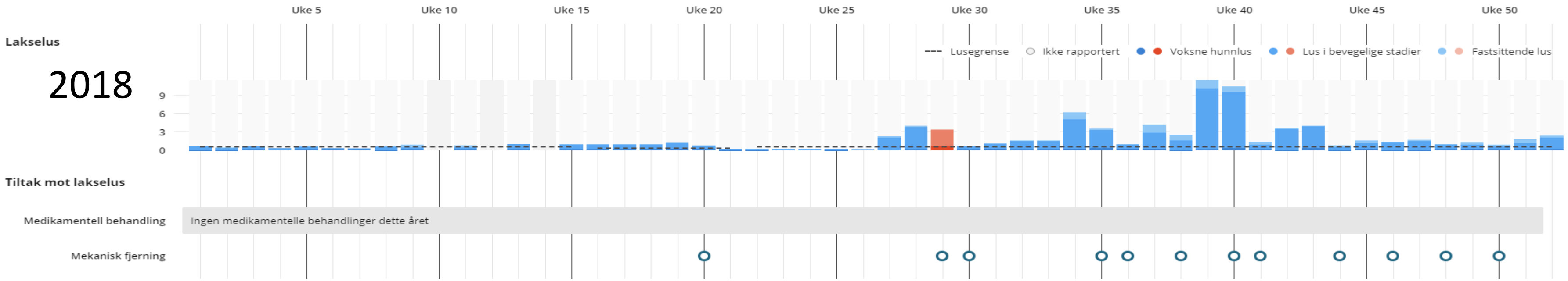

Langeråa

2019

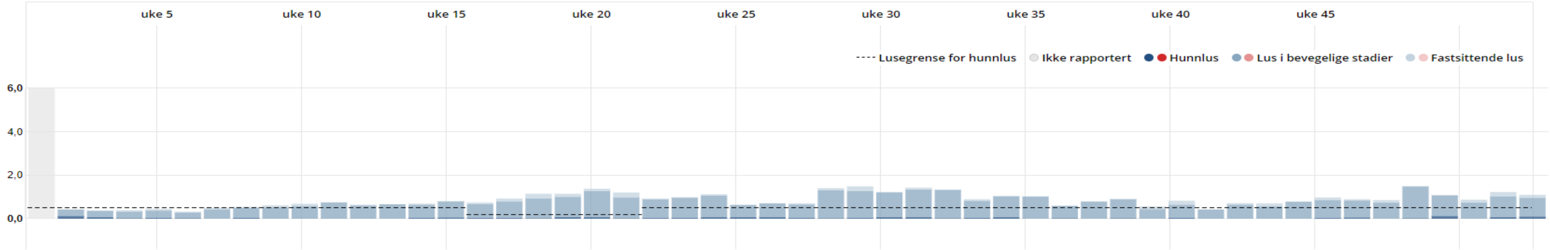

2017

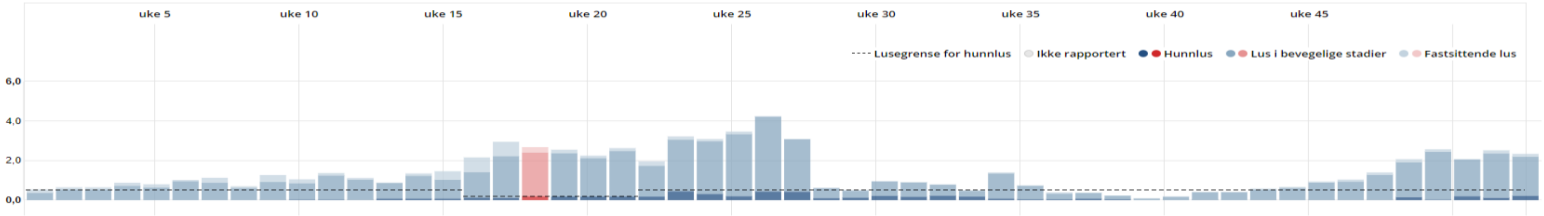

Hvilke art er best?

- H20 - Langeråa
- To merder med kun grøngylt
- To merder med kun bergnebb
- Ei not med blanding
- Ei not med kun laser

Ser foreløpig ikke forskjell mellom merdene med rensefisk. Litt mer lus i merda uten rensefisk

E. KARSTENSEN
www.karstensen.no

Takk for oss!

E. KARSTENSEN
www.karstensen.no